

Handelsembargo Irak levert alleen maar verliezers op

De Tweede Kamer sprak onlangs over verlenging van de sancties tegen Irak. Dat land is na de Golfoorlog van 1991 internationaal in de ban gedaan. In eerste instantie werd alle handel met Irak verboden, later werd uitvoer van olie en invoer van medicijnen en voedsel mondjesmaat toegestaan: het 'voedsel voor olie-programma.' Voor de SP-fractie is het hoog tijd de sancties op te heffen. Waarom? Er zit toch nog steeds die boef van een Saddam Hoessein?

Het antwoord is simpel. In Irak speelt zich een humanitaire ramp af die zijn weerga niet kent. Door de sancties zijn inmiddels meer dan een half miljoen Iraakse kinderen om het leven gekomen, concludeerde het rapport van Unicef-directeur Carol Bellamy in augustus 1999. De economie is ingestort, werkloosheid en criminaliteit zijn enorm gestegen en onderwijs en gezondheidszorg worden tot de grond toe afgebroken. Eén op de vier kinderen is ernstig ondervoed. Kindersterfte is sinds het instellen van de sancties meer dan verdubbeld. Er is in Irak sprake van een verloren generatie, die in toenemende mate haar toevlucht zoekt in religieus fanatisme. Geld en materiaal voor de noodzakelijke investeringen in de olieproductie is er niet, zodat ook volgende generaties nog de zure vruchten zullen plukken. Daar staat tegenover dat het doel van '91, Sad-

dam Hussein aanpakken, totaal niet bereikt is. Zijn regime zit nog altijd stevig in het zadel en profiteert van de economische en sociale misère om zijn machtspositie te versterken. De sancties hebben niet geleid tot enig uitzicht op democratisering van het land. De Koerden in het noorden en de Sjiieten in het zuiden kunnen nog altijd geen kant op en niemand heeft zicht op de ontwikkeling van massavernietigingswapens in Irak. Ook hebben de sancties niet kunnen bereiken dat Irak voldoet aan de ontwapeningsverplichtingen uit de Veiligheidsraad-resoluties.

De 'haviken' in de opstelling tegenover Irak (de VS, Engeland, maar ook de Nederlandse regering en bijvoorbeeld VVD-Kamerlid Wilders) antwoorden hierop dat het regime in Bagdad verantwoordelijk is voor de ellende, en dat het de eigen bevolking in gijzeling houdt. Dat mag

zo zijn, maar verstandige mensen gaan omzichtig om met gijzelingssituaties en voeren geen beleid dat ertoe leidt dat de gijzelaars, direct of indirect, op grote schaal worden vermoord.

In steeds meer kringen gaan inmiddels stemmen op om de sanctiepolitiek drastisch te herzien. Op 13 april van dit jaar nam het Europees Parlement met grote meerderheid een resolutie aan die oproept tot het onverwijld afkondigen van opheffing van het embargo. Bijval komt er ook van prominente Irak-deskundigen als Dennis Haliday die in 1998 opstapte als leider van het olie-voor-voedselprogramma in Irak en momenteel wereldwijd campagne voert voor een eind aan de sancties tegen Irak. Zijn opvolger, Hans von Sponeck, hield het twee jaar vol, maar ruimde begin dit jaar vrijwillig het veld. Ook hij roept op tot het beëindigen van de sancties. Tegelijkertijd nam het hoofd van het VN Wereld Voedselprogramma, Jutta Burghart, ontslag uit onvrede over het sanctiebeleid.

In een motie vroeg Jan Marij-

nissen de regering om in EU- en VN-kader te pleiten voor onmiddellijke opheffing van het economische embargo tegen Irak, met uitzondering van het wapenembargo, en voor het instellen van slimme sancties tegen het regime zelf. De tekst was een exacte vertaling van de motie die in het Europees Parlement aangenomen is. Daar stemden de fracties van PvdA en CDA vóór. Hun partijgenoten in de Tweede Kamer weigerden echter het SP-voorstel te steunen en stemden tegen.

Illegale tocht naar Bagdad

Harry van Bommel en Johan van den Hout maken op 29 en 30 september en 1 oktober een reis naar Irak, op uitnodiging van een Franse kinder-rechtenorganisatie. 'We gaan daar de situatie bekijken en we hopen natuurlijk dat onze trip de discussie over afschaffing van het embargo nieuw leven inblaast', legt Van den Hout uit. De SP'ers zijn de enige Nederlandse politici in de groep van 150 Europese vertegenwoordigers van kerken, hulporganisaties en politieke partijen die de tocht maken. Het zal een historische reis worden: ook passagiersvluchten naar Irak zijn verboden.